www.svoboda-news.com

Published and distributed under permit (No. 761), authorized by the Act of October 6, 1917, on file at the Post Office of Jersey City, New Jersey. — By order of the President, A. S. BURLESON, Postmaster General.

СВОБОДА

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

SVOBODA

UKRAINIAN DAILY

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ — РІК XXIX. — ЧИСЛО 163. — ДЖЕРЗИ СИТІ, Н. ДЖ., ПЯТНИЦЯ, 15-го ЛИПНЯ, 1921. — VOL. XXIX. — No. 163. — JERSEY CITY, N. J., FRIDAY, JULY 15, 1921. — THREE CENTS

ІМІҐРАНТИ ПОКИДАЮТЬ МІСТО ЗІ СТРАХУ ПЕРЕД АМЕРИКАНЦЯМИ

ДЖАНСТАВН, ПА., 13. липня. — Вчера вечером відбулися тут збори американських горожан, на котрих бесідники повтаряли свої погрози під адресою іміґрантів, котрих частину вони винують за богато злочинів, поповнених в околиці послідними часами. Бесідники серед гучних оплесків зі сторони зібраних заявляли, що вони мусять прогнати з Бівердейл і околиці усіх небажаних чужинців.

Стейтова поліція повнила обовязок на зборах, але один бесідник отверто заявив поліції, що вони мусять прогнати кепський елемент з околиці. „Як вони самі не заберуться," — говорив один бесідник, — „то ви, полісмени, можете собі далі тут стояти і охороняти, але ми їх дістанемо скорше чи пізнійше, чи ви нам на се позволите, чи ні."

Кажуть, що стейтова поліція мала радити усім тим, що мають горячу кров, покинути місто. Зараз почався правдивий вихід з міста.

ОДИН ЯПАН ЩЕ ЗДЕРЖУЄ КОНФЕРЕНЦІЮ НАД РОЗБРОЄННЕМ.

ВАШИНҐТОН, 13. липня. — Анґлія та Італія повідомили нині офіціяльно департамент стейту, що вони годяться на плян президента Гардинга, щоби відбути у Вашинґтоні межинародну конференцію в справі розброєння та східного питання. Урочисту згоду зі сторони Франції одержано ще вчора. Неофіціяльно одержано також згоду від Китаю, котрий запрошено до розбирання питання Далекого Сходу.

В той спосіб з усіх великих держав, запрошених Гардинґом на конференцію, один Япан не прислав ще ніякого повідомлення, що він думає про пропозицію Гардинґа. Проволоку зі сторони Япану пояснюють всяко: одні кажуть, що Яапн правдоподібно не хоче взяти участи в конференції, другі пояснюють це так, що він хотіби взяти участь в конференції щодо розброєння, але не хотівби дискутувати східної справи на ній.

ПЯТНАЙЦЯТИ-ЛІТНИЙ ХЛОПЧИНА ПЕРЕД КОМІТЕТОМ КОНҐРЕСУ.

ВАШИНҐТОН, 13. липня. — Комітет палати послів для справ Дистрикту Колумбія мав нагоду почути опінію 15-літнього хлопця Джимі Дреддл з Вашинґтону. Він хотів сказати, що діти Вашинґтону думають про ріжні пропоновані в конґресі внесення про студіоване природи в школах.

Хлопчина виступив перед конґресовою комісією, заосмотрений в листи від президента Гардинґа, генерала Першинґа, та кількох других визначних осіб. Він заявився іменем вашинґтонських дітий за тим, щоби конґрес ухвалив гроші на вашинґтонські школи, даючи дітям можність вчитися природних наук. Коли його питали, чому діти повинні вчитися про птахи та дерева, хлопчина відповів, що „наука природи наповняє кожду звичайну дитину почуттєм справедливости."

Як о скілько затямили найстарші члени конґресу, Джим був наймолодшою людиною, що виступала перед конґресовим комітетом.

ХОЧУТЬ СПІЛЬНОГО МІНІСТРА ВІЙНИ І ФЛЬОТИ.

ВАШИНҐТОН, 13. липня. — Урядовий реорґанізаційний камітет застановляється уже від довшого часу над утвореннєм одного уряду двох сейбних досі урядів, міністерства війни та фльоти; сей уряд стояби під зарядом спільного міністра.

ПРОСЯТЬ О ЗАКОНИ, УСТАНОВЛЮЧІ „СИНУ НЕДІЛЮ".

ВАШИНҐТОН, 13. липня. — Делеґація від орґанізації південних методистів внесла петицію в конґресі, просячи о ухвалення закона, заказуючого в неділю курс поїздів, видаванне газет та всякі розривки.

НАСЛІДКИ ОХОРОННОГО МИТА НА НАФТУ.

ВАШИНҐТОН, 13. липня. — Як висказуються противники ухвалення охоронного мита на нафту, ухвалення такого мита буде мати такий наслідок, що нафта зараз подорожіє. В той спосіб митовий закон вложить податок на 46 мілінів американських родин, що вживають нафти, сей податок піде не до публичного скарбу, але в приватні кишені великих продуцентів нафти.

ВНЕСКОДАВЦІ АЙРИСЬКОГО ВНЕСЕННЯ ЦОФАЮТЬСЯ.

ВАШИНҐТОН, 13. липня. — Нині мало прийти під обради сенатового комітету для заграничних справ резолюція сенатора Нориса з Невади, котра протестує проти „нарушення закона про війну на суші", якого мали допуститися британські війска в Ірляндії. Сенатор Норис вніс нині внесення, щоби його резолюції не брати під увагу „з огляду на мирові переговори межи британським урядом та вибраними представителями айриського народа, що мають відбутися в Лондоні дня 14. липня".

Сенатор Норис пояснив, що він вірить, що лондонська конференція доведе до гарного успіху і дасть айриському народови повну самоуправу. Він не хотівби викликувати якенебудь замішанне на конференції своїм внесенням, і тому просить відложити резолюцію а пізнійше.

Сенатор Ла Фолет, котрий свого часу вніс був резолюцію за признанням айриської републики, також написав листа до предсідателя комітету заграничних справ, просячи його покищо не робити ніякого кроку в справі його резолюції. Він також говорить, що тепер не повинно робити нічого такого, що в якийнебудь спосіб моглоби викликати замішанне на мирових переговорах межи Анґлією та Ірляндією.

І один і другий заявив, що на случай, якби лондонська конференція до нічого не довела, вони будуть домагатися безпроволочної дебати над своїми внесеннями.

ДОБРИЙ БИЗНЕС.

Не менш як пів міліона або пятьсот мілінів долярів витратила за один послідний рік американська публика купуючи за дорогі гроші всякі „шери" та „бонди" не варті того шматка паперу, на якім їх напечатано. Звиш дві третих тої суми, а саме триста пятьдесять мілінів, „фейкери" дістали готовими грішми від здебільша небогатих людей, що виймали з кас свої заощаджені гроші і віддали на пропаще за безвартісні папірчики звані „шерами" та „бондами". Решту, сто пятьдесять мілінів, довірчиві люде віддали в Либерті бондах, котрі легкодушно вимінювали за, мовляв, ще ліпші папери.

Се обманство з „шерами" і „бондами", що так поширилось за послідний рік і здерло з людей таку велитенську суму грошей — пятьсот мілінів — се здається одно з найбільших обманств, які бачила Америка. Тисячі „бизнесових компаній" кинулося поміж публику роспродувати свої шери та бонди, обіцюючи височенні проценти, надзвичайні зиски і всякого рода золотий бизнес. І з надією скоро розбогатіти довірчиві люде „інвестували" свої гроші в „бизнесі". Та забравши гроші „компанія" пропадала, якби й ніколи її не було, „бизнес" кінчався і починався новий з новими „шерами" і „бондами".

Між иншими до успіху обманства причинились власне Либерті Бонди. Їх купував майже кождий, купуючи їх широка публика в Америці, люде біднійші, іміґранти, перший раз довідались, що є така штука як „інвестмент", бонди, купони. Тим „знанням" покористувались всякі обманці, що виступили з своїми „бондами", захвалюючи ще красші зиски, ще більші „дивіденди", та росповідаючи історії про спекулянтів, що „інвестментами" доробились мілінів.

Послідними часами почтовий уряд старався перешкодити обманству, не приймаючи на почту листів, проспектів і адвертайзментів тих компаній. Та проте вони й без почти находять собі дорогу до довірчивих людей і „фейкери" з своїми шерами та бондами ходять сами з хати до хати.

ЧЕСЬКА ЗЕМЕЛЬНА РЕФОРМА.

Чехи видали кілька законів про земельну реформу. Перша постанова каже, що ніхто не може мати більше як 150 гектарів орного поля і 100 гектарів сіножати. Друга постанова дає право земельному урядови вглядати і контролювати господарку рільних і лісних власників, впроваджує примусові видержавлення ґрунтів та постановлює заряд і таке инше. Третій закон про викупно земельної власности; спершу думали Чехи задармо відібрати землю дідичам, але опісля спротивилися тому західні держави і установлено ціну викупна, але таку малу, що є ледви десятою частю дійсної вартости. Четверте право заповідає наділення землею жовнірів, ремісників та робітників.

Німецькі газети пишуть, що Чехи зле вийшли на таким роздробленню земель, бо та сама земля поділена на малі господарства віддасть для держави богато менше плодів, як передтим злучена в одну велику посілість. Подібно вийшла на тім Естонія і Румунія.

ТРОХ МОРЯКІВ ПОГИБЛО ЧЕРЕЗ ВИКАДЖУВАННЄ КОРАБЛЯ.

Трох італійських моряків погибло в середу сполудня від випарів гідроґену ціяніду, котрим викаджувано корабель Мінчіо з Італійсько-Американської Лінії, стоячий в порті в Ню Йорку. Двох других моряків відвезено в небезпечнім стані до шпиталю.

Причиною нещастя було те, що моряки після викадження корабля зайшли за скоро до передділів корабля ще заким звідти дим вповні вийшов. Як лише отворено по каджению передні переруби корабля, пять моряків увійшло зараз до середини. Вони зараз відчули діланнє і стали кликати о поміч.

Один з моряків на імя Ляфавкіц почув їх крик і з линвою в руці кинувся їм на поміч. Свій геройський вчинок переплатив життєм: він обвязав шнур довкола одного моряка і видістав його на поклад, де лікар дав йому першу поміч. Потім Ляфавкіц вернувся за другим товаришом; він знов обвязав його шнуром, і знов з напруженнєм усіх сил витягнув його на поклад. Але як вже другий вратований ним моряк найшовся на покладі і вже сам Ляфавкіц хапався ослабленою рукою за зелізний край отвору в покладі, в тій хвилі він ослаб від ділання ґазів, його рука обімліла, і він впав коміть головою в середину корабля, вдаряючи головою о зелізну плиту. Один корабельний послугач привязав шнур до себе і спустився в переруб по Ляфавкіц, але, як його добуто на поклад, Ляфавкіц уже був неживий.

Наконець ратунковий відділ моряків зі шоломами проти ґазу на голову спустилися в переруб корабля і добули оставші жертви зачадження. Усіх пятьох відвезено до Ню Йорк Госпитал, де лікар ствердив, що трох з них уже були неживі.

Се уже другий случай того рода трафляється в місті Ню Йорку протягом місяця. Дня 13. червня сего року в наслідок викаджування сіркою корабля Ордуна з Ройел Мейл Стім Пекет Лайн погиб один моряк, а чотирох зачидилося. Причиною випадку в тім случаю був недогляд моряка, що заповідав каджение корабля моряками. Він не добачив пятьох спячих моряків і вони зачадилися.

СТАРА РОСІЯ ПРИ РОБОТІ.

Російська інтелігенція, що втікла перед большевиками, розсипалась по цілій Европі і дожидає красших часів в своїй вітчині. Є між ними й визначні політики, що роздумують за границею, якби то завести в Росії назад монархічний лад. Російські монархісти гуртуються в кількох місцях, одні в Берліні, другі в Парижі, инші у Царгороді і в инших містах. В останніх часах відбувся зїзд таких монархістів в Райхенгалю (в Баварії) при участи бувшого думського посла Маркова, гр. Бобринского, епископа Евлогія і инших. Кажуть, що й бувший український гетьман Скоропадський був на тім зїзді. Ухвалили між иншим, що економічне відродженнє Росії можливе лише тоді, як заведеться в ній назад монархію. Повалення большевицької влади у сибірі додає їм надії, тим більше, що ген. Врангель, що осів був в Сербії, як кажуть, вибирається з останками своєї армії до Владивостока.

МАСА ВИБУХОВОГО МАТЕРІЯЛУ В БАНКУ.

Джозеф Бергер, котрий тепер відсиджує довголітну вязницю у Клівеланді, написав недавно до своєї жени лист, в котрім просив її, щоби зробила щось з динамітом та нітроґліцериною, яку він зложив в депозиті в касі безпеченьства, наятій в однім банку у Філядельфії. Писав він, що від коли почав в тюрму, не спить, але журиться без устанку, що йому зробити, щоби на його душу не спала вина за життє людий, які моглиб погинути від вибуху динаміту та нітроґліцерини. Казав він в листі, що є того матеріялу тільки, що ним можнаби висадити у воздух цілий блок. Він просив її постаратися, аби вибухові матеріяли забрано з банкової каси, бо якийсь неосторожний банковий урядник мігби наробити клопоту. Він докладно розказав, на чиє імя винаята була скринка та що динаміт зложений в жіночій ручній торбиночці.

Одержавши сей лист, жінка Бекера написала зараз листа до президента банку, розповідаючи йому про лист свого мужа. Покликані директором детективи удалися до відділу скринок безпеченьства в банку, найшли означену скринку, а в ній жіночу торбинку в котрій був кусень динаміту та фляшка ґліцерини, означена: Вич гейзел (таке лікарство на рани).

ЯК ЗРОСТАЮТЬ ПОЛЬСЬКІ ДОВГИ?

Після урядового зіставлення польської краєвої каси позичкової за час від 20. мая до 31. мая 1921 р. зріс державний довг в сій касі о пять міліярдів і виносить тепер 117 міліярдів 625 мілінів польських марок. В тому самому часі обіг банкових нот зріс о 3.272.760.481 польських марок так, що паперових грошей було в тому дні в обігу звиш чим 94 міліярди 575 мілінів польських марок.

ПІД БОЛЬШЕВИЦЬКОЮ ВЛАДОЮ.

З Росії повернула шведська делеґація, що їздила до большевиків подивитися на їх порядки. Шведи оповідають, що советський уряд переміняв Росію на одну велику пустиню. Щоб вижити сяк-так оден день, треба видати найменше 50 тисяч рублів. Фунт хліба коштує 3 тисячі рублів, фунт мяса 12 тисяч, подібна ціна инших товарів. Совети завели вправді в останнім часі назад вільну торговлю, однак се без значіння, бо селяни не хотять продавати поживи, тільки вимінюють на фабричні товари. Весь загал Росії є проти комуни, однак голод і нужда довели людий до такої байдужности, що не мають відваги виступити проти узброєних батаг Троцкого. Шпіонажа розвинена ще сильнійше як за царської влади. В Петербурзі бушують цілі ватаги Китайців, що виконують большевицькі вироки смерти. Місто, що із двох мілінів мешканців, задержало всього пів міліона, виглядає страшно. Всі деревляні доми розібрано на опал. Фабрики стоять, а робітники приходять тільки тоді, як мають зробити щось для власного вжитку або до виміни на поживу чи одіж. Зате комісарі живуть в достатках і мешкають в палатах. Нема між ними ні одного ідейного чоловіка, крім Леніна, але Троцький відіпхав його на бік.

ЗАМАХ НА ПІЛСУДСЬКОГО

ЗАМАХ НЕ ВДАВСЯ ЧЕРЕЗ НЕЗДАРНІСТЬ ЗАГОВІРНИКА.

КОПЕНГАҐА, столиця Данії, 13. липня. — Тутешня газета „Берлінґске Тіденде" одержала телеґраму з Варшави, столиці Польщі, яка доносить, що в останніх днях виконано замах на житте „начельника" Пілсудського, та що польські „владзе" викрили заговір, який стремить до повалення теперішнього польського правительства.

До палати („Бельведеру") вдерлось кількох заговірників, котрі увійшли до салі принять Пілсудського з револьверами в руках. Мало впасти кілька стрілів, але Пілсудського не ранено. Замах не вдався ізза нездарности заговірників. Арештовано кілька осіб.

Про замах на Пілсудського були вже донесення ще 28. червня с. р., але не було потвердження сих вістий. Можливо, що се бесіда про тойсамий замах.

Польські „владзе" Пілсудського держать цілу ту подію у великій тайні.

ДЕ ВАЛЕРА В ЛОНДОНІ.

ЛОНДОН, 14. липня. — Провідник ірляндських самостійників, Емон де Валера, буде сьогодня на розмові з британським премієром Ллойдом Джорджем о годині 4.30 пополудни.

З Ллойдом Джорджем буде імовірно Остен Чемберлейн і Артур Болфор, але досі ще не вирішено, хто з айриських самостійників має товаришити Де Валері.

Кажуть, що Де Валера має готову програму, з якою виступить перед правительством Великої Британії. Тактику він вибрав таку, щоби виторгувати від Великої Британії як найбільше уступок, а потім їх предложити до приняття або відкинення айриському революційному республіканському парляментови „дайл ейреан".

Про політику і тактику правительства Великої Британії у відношенню до айриських домагань досі ще ніщо не звісно.

СПРАВА МІЖНАРОДНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ У ВАШИНҐТОНІ.

ЛОНДОН, 14. липня. — Досі вже всі запрошені президентом Гардинґом держави відповіли, що годяться вислати своїх представників на конференцію для обговорення обмеження воєнних оружень у Вашинґтоні, лише одна Японія покищо не дала ще урядової відповіди. Одначе мимотого загально панує переконанне, що Японія таксамо радо прийме запрошенне Америки як і другі головні алянтські держави.

Голоси з Китаю (Хін) заявляють, що Китайці раді би взяти участь в конференції, але не лише над обговорюванням відносин на Тихому океані, але загалом в цілій конференції, отже і над справою обмеження воєнних оружень на суші і на водах.

Голяндці теж висловлюють бажанне, щоби їх держава була запрошена і допущена на конференцію у Вашинґтоні. Вони заявляють, що Голяндія, котра має свої посілости на Тихому океані, є заінтересована в полагоді відносин на його водах, а також у справі обмеження будови воєнних кораблів, і длятого повинна бути одною з нетральних учасників вашинґтонської конференції.

ВІСТКА ПРО РЕВОЛЮЦІЮ В БОЛГАРІЇ.

ВІДЕНЬ, 13. липня. — Звідомлення з Білгороду, столиці Югославії, доносять, що в Болгарії вибухла революція. Заворушення мали повстати в Софії, столиці Болгарії, в надморському місті Варні і в других містах.

Ті заворушення мали повстати проти теперішнього селянського правительства Стамбулійського. Кажуть, що вони звернені проти його радикальних реформ і податків. Богаті купці недавно стали покидати Болгарію і вивозити гроші, через що спричинили обнижку болгарських гроший. Військова партія намагається взяти переворот в свої руки і повести його по свому. Одна її частина хоче привернути престол старому королеви Фердинандови і заключити союз з турецькими повстанцями (націоналістами) під проводом Мустафи Кемала паші.

Інші відомости запевняють, що заворушенне викликали круги, котрі невдоволені з мирового договору з алянтами і хотіли би відібрати від Греції Тракію.

Сподіваються, що правительство Свамбулійського дасть собі раду з ворохобниками.

ЛЛОЙД ДЖОРДЖ ХОЧЕ ПРИЇХАТИ ДО ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ.

ЛОНДОН, 13. липня. — Британський премієр Ллойд Джордж хоче виїхати осенню до Злучених Держав і особисто взяти участь в конференції над обмеженнєм оружень.

Здержати його від поїздки могли-б тільки важні і пильні справи, як айриська й інші.

АҐІТАЦІЯ ПРОТИ ЛЛОЙДА ДЖОРДЖА.

ЛОНДОН, 14. липня. — Лондонський „Таймс" зачав аґітацію проти поїздки Ллойда Джорджа до Злучених Держав в характері делеґата на міжнародню конференцію в справі обмеження воєнних оружень, пишучи, що він має забогато ворогів і через те не надається на таке становище.

АЛЯНТИ ДОМАҐАЮТЬСЯ УСУНЕННЯ ФРАНЦУСЬКОГО КОМАНДАНТА НА ШЛЕСКУ.

ЛОНДОН, 14. липня. — Анґлія й Італія зажадали усунення французького команданта алянтських сил на Горішньому Шлеску, Леронда, ізза того, що є доказом, що він брав участь в приготованню і виконанню польського нападу на Горішній Шлеск.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893.
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays, at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 8, 1879.
Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES:		ПЕРЕДПЛАТА.	
Three cents the copy.		Поодиноке число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates.		В Джерзи Сити і заграницею.	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$ 2.75

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.

Телефон „Свободи": 498 Montgomery. Тел. У. Н. Союза: 1838 Montgomery.

За оголошення редакція не відповідає.

З Канади належить висилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

Адреса: "SVOBODA", 83 GRAND STREET, JERSEY CITY, N. J.

УКРАЇНСЬКІ ГРОМАДИ!

ОРГАНІЗУЙТЕСЬ ДЛЯ НЕСЕННЯ ПОМОЧІ СТАРОМУ КРАЄВІ!

ВІДСИЛАЙТЕ ЗБІРКИ СЕЙЧАС, І РАТУЙТЕ ГОЛОДНИХ, ХОРИХ, ВДІВ І СИРІТ!

ПОДАВАЙТЕ ДО ВІДОМА ЧЕРЕЗ ГАЗЕТИ, ЩО ВАША ГРОМАДА ЗРОБИЛА ДЛЯ РАТУНКУ РІДНОГО КРАЮ!

ЧИ-ПОЧУЄ ЇХ ХТО?

Польська соціялістична газета „Дзеннік Людови" в статті під наголовком: „Хрестовий похід Єзуїтів на пограничах" пише про дикі наруги польських властий і римо-католицьких ксьондзів над релігійними та національними чувствами українського та білоруського населення в завойованих Польщею не-польських краях:

„Невже польська суспільна опінія оглухла або осліпла? Не вже вона не здає собі справи з того, що грізні хмари збираються на польськім небі? Невже вона забула, що Падеревський і Дмовський підписали трактат про охорону національних меншостий в Польщі? Невжеж ся публична думка не знає, що над Східною Галичиною чувае око Ліги Народів? Пригадаймо собі лише, кілько-то Поляків мають ті великі простори, що находяться під польською властю, а кілько вони мають серед свого населення не-Поляків!"

Такими словами остерігає польська газета польських загорілців перед тою страшною пропастю, що отвирається на східних пограничах Польщі, перед страшним, а неминучим гробом, який імперіялістична Польща копає собі власними руками.

Та чи послухає Польща голосу тих своїх дійсних демократів, що в слушний час завертали її з дороги підбою і рабунку? Чи побє вона може знов каменем своїх найліпших пророків?

Чи змудріти має Поляк усе аж по шкоді?

ПОЛЬСЬКОЇ МАРКИ ВЖЕ НЕ НОТУЮТЬ НА БІРЖІ В НЮ ЙОРКУ.

В минулу середу на нюйорській біржі вже ніхто не купував польських марок, хотяй були такі тані як ніколи і як жадні гроші в світі. Ніхто не спішився давати ані навіть за 20 польських марок (номінальна вартість $4.76) одного американського цента, бо американський цент все останеться центом, а за польську марку не можна ручити, що вона загалом ще завтра буде істнувати.

Тому нюйорські дневники з четверга вже навіть не подали польської марки у біржевому виказі. Навіть царські рублі ще подали, бо хтой царів немає, то рублі по них все ще більше (3 до 4 рази) вартують ніж шмарки тої „держави", про котру Поляки так довго світови виспівували, що „ещче не згінемла".

Польський „ржонд" друкує і друкує „гроші". Вже, кажуть має 140 біліонів (140.000 мілионів) своїх паперових шмарок, але, як казав Гломбінський у варшавському „сеймі", той „ржонд" самий не знає, кілько має, бо друкує секретно, а притім безмірно.

То правда, що жадна друга держава в світі не може похвалитись такою масою „гроший" (зате нема на чім газет друкувати у Варшаві), але мимотого ніхто Польщі тих „гроший" не завидує ані на них не лакомиться. Бизнесмени відхрещуються від них і не хотять їх за жадну ціну.

Поляки раді би вивезти своїх шмарок кілька вагонів заграницю, але хто то схоче?

Вони є в розпучливому положенню. Їх гроші при виміні навіть в Польщі вже не мають вартости. Держава тратить силу; тратить енергію; стає без руху.

В тім положенню „Польска вола о ратунек". Хто може її виратувати? „Браця" не виратують, бо се-ж вони носять при собі оберемки шмарків, а шмарками шмарків не вратуєш. Огня огнем не вгасиш.

Другі держави могли би її підратувати, але вони мають своїх троблів досить, тож пощо їм ще перебирати на себе троблі польські. Загалом, троблі польські є найгірші, а хто нині падкий набирати на себе таких троблів.

Можливо, що Жиди і другі світові фінансісти схотіли би Польщу підратувати, але вона мусіла би тоді піти під їх лад і диктат. Се була би диктатура чужих фінансістів в Польщі. Вони мусіли би приняти услівя аліянтської політики; обкроїти Польщу до етнографічних границь; навязати добросусідські зносини такої держави із сусідами; дати Жидам в Польщі свободу — і тоді зачати фінансові реформи в такій пересипаній на розумний лад польській державі.

Але поки сього не буде, а будуть правити у Варшаві „патріотичні" варяти, то ратунку для Польщі нема жадного.

Нема жадного ратунку ні для польських шмарків, ані для цілої заборчої Польщі, що при помочі тих шмарків хотіла розгосподаритись на чужих нападених землях.

Одинокий хвилевий ратунок дають Польщі ті люди, що вивозять тисячі долярів до Польщі або до Галичини.

Перед тим треба остерегти людий як найрішучійше. Нехай лише се, що зле і чому судилось згинути Гріх перед людством та історією робить той, хто чимнебудь ратує Польщу.

ЩО УХВАЛИВ МІЖПАРТІЙНИЙ ЗЇЗД У ЛЬВОВІ?

(З львівського тижневика „Батьківщина").

В справі економічного положення українського народу під польською владою міжпартійний зїзд ствердив, що Польща господарить виключно на свою користь у Східній Галичині без якої-небудь контролі зі сторони антанти, що дала їй мандат (припоручення) заняти хвилево цю країну. І так Польща:

1) визискує у свою користь всі східно-галицькі природні багатства, як нафту, сіль, дерево, кавіяр, збіже, худобу, пашу і инші сирівиці;

2) східно-галицьку землю, що є одиноким засобом економічного підбизгинення східно-галицьких безземельних і малоземельних селян, обертає на кольонізацію польським селянством, що походить з поза меж Східної Галичини;

3) стягає з населення підвисшені податки, щоб їх ужити у себе, отже поза межами Сх. Галичини, а зовсім не дбає про економічні інтереси українського населення Східної Галичини, яке як туземне творить у Сх. Галичині 74-процентову більшість і має неоспоримне повне право відбудувати східно-галицькими багатствами своє війною знищене господарське життя.

В справі відбудови знищених сіл у Східній Галичині.

Міжпартійний зїзд ствердив, що Польща не робить нічого, щоб відбудувати українські села. Зате польський уряд:

1) односторонно використовує деревні багацтва Східної Галичини на вивіз з краю, щоб ратувати польську валюту;

2) односторонно заставляє польські бюра відбудови до нової будови селянських осель польським кольоністам, котрих спроваджує в межі Східної Галичини з Польщі (на захід від Вислока почавши), яким в першу чергу видається будівельні матеріяли і подається технічну допомогу при будові;

3) арендує камеральні ліси кольонізаційним інституціям, що оперують у Східній Галичині в користь ввожених з Польщі кольоністів (так приміром вирубу лісів до 1931 р. в камері Лопянка, Рахинь, Суходіл і Туря велика);

4) уділює виключно Полякам грошеві підмоги на відбудову (гл. рескрп. мін. публ. робіт у Варшаві о утворенню окремого запомогового фонду на відбудову до розпорядимости Генерального делеґата у Львові, яким застерегло уділювання підмог „тилько посядачом господарств польских");

5) виключив місцеве населення від голосу в справах технічних відбудови.

Така робота польської влади довела до того, що українське селянство, яке після урядового польського обчислення в часі війни утратило поверх третину усіх будинків (мешкальних і господарських разом, а пяту часть самих мешкальних, се є около 120.000 домів) приневолене і досі в многих сторонах жити в землянках, шопах і стайнях, тратити своє здоровля і життя і не має змоги приступити до відновки своїх рільних господарств з причини недостачі даху над головою і господарських будинків.

В часі між 1. січня а 31. жовтня 1920 р. побудовано польськими дирекціями відбудови около 7.000 предметів у Східній Галичині, коли тут усіх предметів є знищених около 400.000 (в тім часі українсько-польської війни около 50 тисяч). Будова йшла головно в користь кольоністів, яких до 30. червня 1920 р. вспіла варшавська влада осадити у Східній Галичині около 12 тисяч родин.

Само українське населення не може відбудовуватися в теперішнім скрутнім положенню, тим більше, що доси не виплачено воєнних відшкодовань і належитости за воєнні чинитби, як австрійські так і польські, а будівельний матеріял страшно дорогий, очевидно завдяки господарці польської влади.

А господарка польської влади будівельним матеріялом є така, що дерево із східно-галицьких державних лісів вивозить за границю, щоб нібито піднести вартість польської марки, або видає мазурським кольоністам. Рівночасно виключено українські будівельні кооперативи від користання з камеральних лісів.

Господарку в приватних лісах Східної Галичини уладжено так, що одну третину деревного матеріялу реквірується по максимальних цінах, а дві третини може власник продати у свобідній торговлі і продажі по страшенно високих цінах. А тимчасом само міністерство у Варшаві обчислює, що кошт відбудови селянської загороди (хата 90 квадратових метрів, стайня 70 кв. м. і стодола 120 кв. м. забудованої площі), який в 1919 р. виносив 20 тисяч польських марок, з кінцем 1920 р. виносив уже 900 (деятьсот!) тисяч марок.

ДВА ЗОЛОЧІВСЬКІ ПРОЦЕСИ.

(З львівського дневника „Вперед", з 16. червня с. р.).

Від 24. мая до 2. червня включно саля окружного карного суду у Львові була ареною, на якій найшли відгомін давно минулі події з днів від 1. падолиста 1918 до мая 1919 р. в провінціональному місточку Східної Галичини, Золочеві.

Першого тижня трибунал сего суду судив адв. д-ра Теодора Вяня з Золочева за злочини з §§ 93 і 98 к. з., а саме, що він мав обмежити свободу польських суддів в Золочеві і примусив їх до підписання декларації, в якій вони признали владу української держави у Східній Галичині.

Другого тижня судив трибунал о. д-ра Степана Юрика, пароха з Золочева, за злочин з § 87 к. з., за „підбурювання українського населення до вимордування польського населення, чого конечним вислідом був відомий розстріл 17 Поляків в Золочеві".

І мимохіть пригадується стара давна картина.

Дня 13. січня 1878 р. віддано до публичного ужитку нову салю окружного карного суду при вул. Баторія у Львові. А дня 14. січня відбулася перша розправа.

У великій, гарно прикрашеній салі, прикрашеній великим портретом в золочених рамах „Найсвіднішого Пана Франц Йосифа" — засіло на лаві обжалованих 7 молодих людей, обжалованих за... соціялізм. Шість Українців (Іван Франко, Михайло і Анна Павлик, Остап Терлецький, Щасний Сельський і Іван Мандичевський) та один Поляк (Котурніцкі).

На самому початку розправи обжаловані зажадали ведення розправи по українськи. „Можеце панове, мувіць по руску" — була відповідь предсідника трибуналу.

43 роки минуло від того процесу і нічого не змінилося. На розправі д-ра Вяня ми почули також з уст предсідника трибуналу радн. Невядомского, що „українській мови нема, а людова-руска зуполне подобна до польскей — то вшистко єдно". А на розправі о. Юрика предсідник радн. Ааральскі, добродушно усміхаючися, вирішив „Вендзе так і так".

Нічого не навчилися наші сусіди за 43 роки. Усунули тільки перекладчика, бо тоді в 1878 р. функціонував ще урядовий перекладчик „червоноруської мови". Не ушанували прав сеї мови навіть тоді, коли їх найсміліші мрії сповнилися, коли позбулися кайдан та стали будувати свою державу. Терпіння і болі, які вони пережили, не облагородили їх, не казали їм зрозуміти і відчути болів і терпіння найблизших сусідів.

Та перейдім до сих двох процесів.

Що було їх причиною?

Причиною сих процесів не були „злочини" д-ра Т. Вяня чи д-ра Ст. Юрика, але справа української і польської державности. Польська меншість в Золочеві не хотіла признати права українського народу на відсну державність. Се виразно і рішучо признали на розправі польські і українські свідки. Се виявилося навіть і на розправі. Через уста прокуратора не могло перейти слово „український уряд", „українська держава" і мимо сего, що оборона предкладала всі свідоцтва Зах. Української Народньої Республики, що видали наказ д-рови Ваньови до обняття н. п. суду в Золочеві її іменем, — трибунал не допустив сего внеску і вийшла така досить чудацька ситуація, що оборона давала „ивновника", а суд не хотів ні його кликати, ні його карати.

Другим характеристичним моментом був момент соціяльний.

З одного боку станули „пани" — з другого „хлопи".

Сивоволосий провідник національного українського руху в Золочівщині радн. Балтарович, слухаючи як свідок, сказав виразно, що польське громадянство Золочева не хотіло погодитися з сею думкою, „щоби хлоп міг обняти владу". Се потвердив і свідок Самуельович, який заявив, що „польські урядники були просто ворожо успособлені до української держави". І врешті клясичний був висказ прокуратора в його кінцевій промові, що „для хлопа єст кій".

На судовій салі стрінулися два світи: „хлопський" і „панско урядничий", два світи, що стоять уже від перших початків повстання форми держави, в різкій і гострій боротьбі.

Старий соціяльний бік, який тревае вже цілі століття у всіх народів і у всіх державах, виявився і тут.

Ситуація була тим більше важка і прикра, що був був український хлоп і польський пан.

Коли се соціяльне противенство у одного народу прибирає все дуже гострі форми, то щож тоді, коли виступають ті дві верстви, але кожда з иншого народу?

І ще один момент. У Східній Галичині є затроєна і згангрінована атмосфера, а в ній витворилася якась масова психоза, що огорнула велику частину польської інтеліґенції Східної Галичини і веде її до просто божевільних виступів. Се страшна і недобра прогноза для будучих відносин співжиття українського і польського народу в Східній Галичині.

Наконець ще один дрібний, але характеристичний епізод.

До розправи о. Юрика покликав суд до 50 свідків, з чого дуже поважну частину творила польська інтеліґенція в Золочеві.

І сталася дивна річ. Через ніч вона майже вся... „захорувала", або не явилася на розправі. І прийшли на розправу тільки сірі, нещасні анальфабети, що або нічого не знали, або робили просто пожалування гідне враження своїми штучними „деклямаціями".

Польська інтеліґенція, що ще так недавно гороїжилася і відгрожувалася — струсила і забракло їй відваги подивитися правді в очі!

Золочівські процеси остануть сумною картиною в історії українсько-польських взаємин у Східній Галичині.

Золочівські процеси кинули погане світло не на українське громадянство, як сего бажав собі прокуратор, але освітлили цілком щось инше, а що за всяку ціну повинно усунути саме польське громадянство, коли справді хоче, щоби у Східній Галичині запанували людські відносини.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА".

Вячеслав Будзиновський.

ФЕНІЇ УКРАЇНИ.

(Спеціяльна кореспонденція „Свободи").

До сего мусіло прийти, до темних людий приєднано для національної справи надією на матеріяльні користи. Се була демаґоґія (хлопоманство) на великі розміри. Щиро подумана із великою та чистою ціллю, але все таки демаґоґія. Вона була сполучена з корупцією, бо за патріотизм обіцювала хабаря. По хвилевих успіхах кінчилася так, як кінчиться всяка демаґоґія, як всяка політична корупція. Обіцяні користи не приходили. Замість них приходила матеріяльна втрата. Сіл не подешевіла, податок не зменшився, диків, що здають людську працю далі не вільно стріляти, до викупу панських ґрунтів ще далеко, дуже далеко. На все те нема надії, хоч хлоп читає українські часописи, в селі має українську читальню, пильно ходить на всі віча, в уряді говорить по українськи і звертає польські письма урядові, вибирає українського посла. Навпаки, патріотизм хлопа приносить йому самі матеріяльні шкоди. Дідич підвисшив оплату за пасовиско, або й цілком вигнав з него хлопську худобу і не пускає хлопа до ліса по топливо. Каже, що дасть пасовиско і дрова аж тоді, коли читальня в селі буде розвязана, коли хлопи перестануть брати українські часописи, коли школа буде польська і при найблизших виборах послом з округа вийде Поляк. Патріотична громада не дістала на будову школи ні запомоги ні позички. По кождім елементарнім нещастю запомоги діставали тільки Поляки і хрині. Патріотів уряди відсилали до українського посла. В патріотичній громаді повітовий ветеринар знайшов худобячу пошесть і зарядив блокаду громади, або й запер ярмарки для цілої околиці. Обшарники і уряди руйнували тисячними способами патріотичних хлопів, цілі патріотичні громади.

Заскакуючи народ під національний прапор тому, бо він дасть матеріяльні користи, пропаґандисти національної думки тим самим учили покидати сей прапор в хвили, коли він, замість користий, став приносити самі національні страти. Мало того. Хлоп позискний для національної думки надією матеріяльних користий, дістав право міркувати: „Український аґітатор учив мене їти туди, звідси іде жир. Жир іде лише від Польщі, як заплата за хрунівство. Отже відстану від українства. Розібю читальню, возьму польську ґазету, виберу хрунівську раду громадську, польського посла, заведу в громаді польську школу і польське урядоване. За все те не лиш не будуть мене руйнувати, але навпаки, буду мати всякі матеріяльні користи: Пан впустить мою худобу на своє пасовиско, ветеринар на торг. Як град вибє мені пшеницю, дістану запомогу. Край дасть запомогу на будову школи..."

Вислід показав, що вязанне кличів економічних з національними в одну нерозривну цілість; що уживанне економічної програми як форшпан і принаду для програми національної було великою похибкою. Така робота освідомляла народ національно, але й деморалізувала його. Народ політично здеморалізований, демаґоґією скорумпований, хоч національно свідомий, що гірший, ніж хлоп темний, але добрий. З темного, але доброго хлопа ще може було щось зробити; скорумпований хоч світ домий ю ледом, котрий, хоч твердий, збудованої на нім лати через весну не удержить.

Виринула думка розірвати звязь між кличами економічними і національними, котра не доводить нідочого путнього; розчахнути програму назад на дві самостійні части: економічну і національну. Поправи матеріяльного биту і національної землі добиватися не як заплату за патріотизм, лише тому, бо демократ обовязаний стреміти до того, щоби вартість праці і всі користи з праці належали до працюючого. Національної волі і української держави добиватися не на те, щоби лекше було добитися поправи матеріяльного биту; але виключно на те, щоби нарід сам правив собою, хоч би йому в сій власній національній державі було гірше, ніж під опікунчими крилами Росії, Австрії чи Польщі. Дехто додумався до того, щоби чергу обернути. Що замість клича: „поможіть Україні, щоби при її помочи вилізти з біди і прийти до маєтку", треба говорити: „старайся вилізти з біди і роби маєток, щоби ним помогти Україні!"

Коли націоналізмови не помогли кличі економічні, дехто став ломити собі голову питаннями: Як і чим освідомити національно і освідомленого удержати в патріотизмі хлопа битого і матеріяльно руйнованого за кождий прояв патріотизму? Як і чим впливати на його користолюбивість, лише на його серце? Як і чим ударити в тоту струну його душі, котра не звенить словом „дай!" лише словом „на!" Як і чим освідомленого підбадьорити і загартувати, щоби в патріотизмі не лиш видержав, але й ішов на муки за тоту українську державу, хоч би знав, що у ній буде йому матеріяльно гірше? Як здержати польського пролетарія? Як в урядничій верстві спинити хруніяду і дезерцію з національного табору?

Многі Українці бачили, як Поляки відповідно спрепарованою традицією своєї державности не лиш в своїй суспільности піддержують національне завзяття, що граничить з національним шалом, але й перетягають в свій національний табор велику силу народу з табору українського. Бачили, як сильно і притягаючо оперта на польській традиції історичній література і такіж торжества національні ділають на уяву німецьких, чеських та инших зайдів і польщать їх. Отже доміркувалися до того, що Українці повинні зробити те саме, використовувати свою традицію історичну. Але звідки взяти українську традицію таку, щоби вчила любити і поважати свою минувшину? Звідки взяти такі традиції, такі стремління в нашій минувшині, котрі можнаби без ніякої зміни ні нової прикраси поставити перед очі живучого покоління як мету його нинішних стремлінь. Звідки взяти приміри ґерійоїзму і посвяти за тоті думки, за які бореся живуче поколінне?!

Чи могли все те знайти в наших підручниках історичних керманичі української роботи національної, але не історики, коли не міг сего знайти історик (!) Драгоманів, в котрім якийсь час добачували і дехто ще й нині добачує головного і першого представника української думки державної і українського демократизму — жерело всего того, що нині в наших національних суспільно-політичних і горожансько-політичних стремлінних добре, розумне і чесне?! Драгоманів силкувався тих революціонерів в Росії, котрі були родом з України, переконати, що вони не повинні бути російськими централістами і обрусителями. Коли вони демократи, то повинні бути Українцями і боротися також за політичну волю України. На се один з них, Желябов, відрізав коротко і влучно питанням:

„Україно, де твої Фенії?!"

Феніями звали колись ірляндських революціонерів, що клали свої голови за економічне і державне освободженне Ірляндії від англійського ярма. Сим коротким запитом Желябов хотів сказати: „Боротьба за волю України безпредметова і неможлива. Безпредметова тому, бо коли ніхто не жертвував свого життя в боротьбі за комішшно українську державність, то се доказ, що вона самим Українцям була байдужа і ніякий Українець не уважав її за потрібну. Саме тому, що тих борців за українську державність не було, нема ким і чим народній масі доказати потребу і обовязок боротьби за нову державність. Нема також приміряв геройств і посвяти за українську думку державну, якими народ можна би загріти і розпалити до відновлення боротьби за відбудову давної державности".

(Далі буде).

It's toasted
LUCKY STRIKE CIGARETTE
The American Tobacco Co.

ГАМБУРҐ
Просто до
ГДАНСЬКА І ВАРШАВИ
новими кораблями
ORDUNA .....30. липня
ORBITA .....13. серпня
OROPESA .....27. серпня
Кажти для женщин і родин.
THE ROYAL MAIL STEAM PACKET CO.
26 Broadway, New York.
або у місцевих аґентів.

НА УКРАЇНУ
RED STAR LINE
Кораблі відїздають кождого тижня
Pier 58-62 North River, New York
Lapland / Finland / Zeeland / Kroonland — Антверп / Шербурґ / Плимавт — 16. липня, 23. липня, 6. серпня, 13 серпня
Лише 3-та класа:
Gothland / Samland — Гамбурґ через Libava, Данзіґ — 30. липня, 9. серпня
AMERICAN LINE
Manchuria — Гамбурґ через Шербурґ, Гамбурґ — 25. серпня
Mongolia — до Віґо, Шербурґ, Гамбурґ і Данціґ — 28. липня
Minnekada — до Гамбурґ і Данціґ — 11. серпня
Всі морські дороги до Польщі.
Поспішні, сильні, безпечні кораблі.
Гречна і услужна обслуга для пасажирів.
За хосенною порадою щодо цін, дороги, еміґраційних і пашпортових приписів голоситись до:
INTERNATIONAL MERCANTILE MARINE CO.
власник 116 кораблів—поемности 1,250.000 тон.
9 Broadway, New York City
або місцевих аґентів.

ШІФКАРТИ НЕ ДОРОГІ
Читайте Уважно:

ЦІНА ШІФКАРТ РАЗОМ З ОПЛАТОЮ КОЛІЙОВИХ БІЛЕТІВ Є СЛІДУЮЧА:

До Львова коштує	$ 99.00	До Варшави коштує	$ 98.00
" Мисловиць "	97.25	" Черновець "	103.00
" Осьвенціма "	97.75	" Констанци "	106.00
" Кракова "	97.75	" Будапешту "	103.50
" Одербергу "	97.00		

Як се неправда, що тут повисше подаємо, то кождому даємо шіфкарту даром. Дальше згадана ціна є подана на один і дво-комінові шіфи, котрі йдуть через воду від 8 до 9 днів без жадного пересідання.

Можете у нас набути шіфкарти на яку тілько лінію хочете, позаяк ми є вже довші літа правними представителями всіх корабельних Компаній.

НЕЗАБУДЬТЕ

Що корабельна фірма С. МИЛЯНОВИЧ І ВАЙЛ. КО, є перша, найстарша і правдива Українська Корабельна Компанія в Заучних Державах, котра істнує десятки літ. Проте кождий патріота-Українець повинен їхати до Краю із Краю тільки через знану від довших літ Українську фірму

С. МИЛЯНОВИЧ І ВАЙЛ КО.
193 GRAND STREET, - - - JERSEY CITY, N. J.

Наша Агенция знаходиться недалеко всіх корабельних пристаний в Ню Йорку і Джерзи Сіти, і через се ніхто немає клопоту з Куфрами чи панункою бо з бюра зараз близько до шіфи.

Куфри відставляємо власним нашим Експресманом з дпа аж на шіфу і кождий багаж є асекурований.

Що найважнійше, Компанія дає нашим пасажирам великі каюти на корабли для тих що їдуть з родиною, так само і для поодиноких осіб.

На послідних кораблях відїхало через нашу фірму понад ТИСЯЧУ ЛЮДИЙ до Східно. Галичини і Ленківщини, а всі були задоволені з нашої обслуги. Хто пише наперед до нас, що приїде і а котре дніо і о котрій годині, то висилаємо то него нашого представителя.

Що-до ПАШПОРТІВ. Хто немає ще пашпорту, то нехай не обавляєсь а лише наперед до нас дист, а пашпорт буде готовий і зроблений через Конзуля.

Що другий день маємо до краю шіфи. Просимо писати сейчас до нас по розклад їзди і дальші інформації.

Вкінци надмінюємо, що маємо на продаж кілька домів на одну і дві фамілії в Джерзи Сіти, як також фарми в Ню Джерзи Стейті. Відносіться до мене з цілим довірєм як і давнійше а я все буду готовий до Вашої обслуги.

S. MILANOWYCZ & WEIL CO.
193 GRAND STREET, JERSEY CITY, N. J.
Telephone: Montgomery 2605.

ШІФКАРТИ ДО КРАЮ І З КРАЮ

до Львова	$119.	до Гамбургу	$125.
до Кракова	115.	до Бремен	125.
до Галича	134.	до Ротердам	100.
до Черновець	129.	до Антверпен	100.
до Лібави	145.	до Гданьска	135.

Ми виробляємо пашпорти. Відбираємо і асекуруємо багаж. Даємо нічліг і відпроваджуємо на шиф.
Пишіть або особисто приходіть до:

GREGORY SAMBOR'S TRAVELERS BUREAU,
2231 FAIRMOUNT AVE., PHILADELPHIA, PA.

ХТО ХОЧЕ ВЕРТАТИ ДО КРАЮ на посліпших і найбільших кораблях як „America", „George Washington" і инші і то в окремих каютах на 4 або 6 осіб, без жадної окремої доплати;

ХТО ХОЧЕ СПРОВАДИТИ когонебудь з родини з краю сюда;

ХТО ХОЧЕ ПІСЛАТИ ГРОШІ ДО КРАЮ долярови чеком так, або до 4 тижнів були доручені;

ХТО ХОЧЕ ПОЛАГОДИТИ ЯКУНЕБУДЬ СТАРОКРАЄВУ СПРАВУ або виробити якінебудь старокраєвий документ;

Нехай зверне се сейчас з цілим довірєм о близші інформації до загально від 6 років знаного з чесної і ретельної обслуги.

АМЕРИКАНСЬКО-УКРАНСЬКОГО БЮРА.

AMERICAN UKRAINIAN EXCHANGE, INC.
30 E. 7-th STREET. NEW YORK, N. Y.

ДОПИСІ

ЧЕСТЕР, ПА.

Ще про бандитів у Радехівщині.

В числі 149-тім „Свободи" була поміщена новинка під заголовком „Бандити в Радехівщині, в Галичині". В тій новинці є написано, що радехівська поліція звела формальний бій з бандитами. Про сей бій я отримав оноді ось-був такий лист від наочного свідка:

„Страшний переполох був минулої неділі (15. мая). По вечірні люди кінчили свято як Бог приказав. Нараз взялася на полях за цвинтарем карабінова стрілянина. Зразу люди думали, що іде військо до села. Але пригнане жовнір на коні і кричить: „Кто ма оренжє, виходьце і лапайце, бо ідон бандити до всі, то вас зрабуйон!" Розуміється, люди страшно перелякувались; не знали, що робити. Коли прийшли до себе, вийшли за село дивитись, а се оден чоловік, цивіль, відбивався від чотирох кінних жандармів. Він мав врізаного карабіна та стріляв на них і йшов собі через поля поза вітраком та до сіножат. Як уже там дістався, то був пан. Він мав ще двох товаришів, але ті зістали ще коло Щиглівки, а сей устік за Оборотів у ліс. Тільки було йому тяжко йти, то на сіножатах скинув куртку — се була добича жандармів.

„Одначе на другий день раненько тойсамий злодій хотів украсти коні в Оглині на пасовиску, та пастухи хитрощами його зловили. Се був Царук з Тетевчиць. Як зачали його мучити, то він визнав свою спілку, до котрої належить близько сотка людий. Дотепер злапали вісьмох: шістьох з Радехова, а двох з провінції. Касу свою мали у Львові; касієром був оден радехівський — переважно Поляки. Вони крали вже цілий рік і то безпощадно. Найбільше нападали на людий у пиратинськім лісі. Той Царук вже помер тай Бог знає, чи що більше довідаються, та може всьо пропасти, а може бути, що його строїли".

М. І.

АЛЕНТАВН, ПА.

Привіт нового урядникови дипльоматичного представництва Західно-Української (Галицької) Народної Республики в Америці.

Ми, американські Українці, прочитавши оповістку в „Свободі" (ч. 158, з 9. липня 1921) про іменоване Паном Президентом Західно-Української Республики, Д-ром Євгеном Петрушевичем, заслуженого українського робітника, Д-ра Льонгина Цегельського, дипльоматичним представником Західно-Української (Галицької) Республики у Вашінґтоні, желаємо Вам, Пане Докторе Цегельський, як найсердечнійше кріпкого духа і доброго успіху в праци для добра нашого поневоленого народу і нашої Неньки України. Ми, американські Українці, просимо Вас, Пане Дипльомате і Заступнику нашої Західно-Української Держави, представте чужим дипльоматичним місиям ляцько-татарські знущання над безборонним українсько-галицьким народом. Желаємо Вам, а бо Ваша щира праця ясно засіяла над цілою українською еміґрацією, та щоб так могучо розкинула свої проміньи, як ясне сонце у маєву пору. Нехай Ваша праця рознесеться поміж американських Українців так, як розноситься голос церковного дзвона поміж вірних християн, та нехай зеднає всіх Українців, без ріжниці на партії, в одну сильну українсько-американську народну організацію, котра могла би встати до боротьби з нашим відвічним ляцько-татарським ворогом.

Желаємо Вам, Пане Посол, витривалости в поборюванню всіх трудностий. Ми духом з Вами і кличемо Вам: Бороніть прав нашої Вітчини! Ми всю надію покладаємо на Вас! Не забувайте за наших братів-героїв, котрі поклали і кладуть свої буйні голови на поли боротьби тай своєю кровю здобувають волю для нас, американських Українців, та для нашої Неньки України.

Володимир Кашицький.

ЛИСТИ ЗІ СТАРОГО КРАЮ.

I.

(Сей лист писав один український правник до свого знакомого в Ню Йорку. Дата листу: 6. червня 1921).

Дорогий Краяне!

Лист Ваш з 14. мая 1918 р. я одержав і він мене вельми урадував. А найбільше тішить мене та обставина, що прочитавши Ваше письмо, бачу гарний обяв серед наших еміґрантів в Америці. Знаю, що не всі є такими. Переважна частина, їдучи до Америки, має перед очима лише мамону, а зарившись на якунебудь фабрику, як той хробак не бачить круг себе божого світа. Вільний час, замісць посвятити самообразованню, убиває картами або пиятикою в лихім товаристві. З такої одиниці не має жадної користи його родина, а свому народови приносить навіть велику шкоду.

Тому я, читаючи Ваш лист, малощо не розплакався з радости. Бо я переконаний, що лише такі свідомі одиниці і щирі народні робітники можуть бути ґранітовими підвалинами нашої Хати-України.

Буду старатися подати Вам коротко а вірно нашу визвольну боротьбу і наше теперішне нещасне положенє. Як Вам звісно, 1. падолиста 1918 р. оголосили ми себе незалежним народом — Республику Східно-Галицьку. Вже в перших днях хто слідив на події тверзими очима, на жаль мусів признати, що ми ще не доросли до Великого Діла. Як інтелігенція так і селянство не були до того так торжественного свята як слід приготовані. Інтелігенція, зганґренована в австрійсько-польській школі, лише продовжувала шкідливу роботу своїх дотеперішних опікунів-учителів, і то — гірко сказати — на власнім тілі. А селянство, не зрозумівши ваги хвилі (не дивниця, бо темне), поставилося майже обоятно. Не помогла праця кількох одиниць. Мусіло скінчитися тим, що сталося. А може сталося добре? Інтелігенція по твердій школі в Галичині, на Україні з Петлюрівцями, Денікінцями і большевиками, а при кінци на Домбю, в Тухолі і в инших польських „захоронках", очистилася не наче через решето. Не тріваюся, бо вірю, що більше зробить пара здорових одиниць ніж зграя зволочі. Селянство знова, опинившись в польській неволі, пробудилось. Пригадує собі гарний сон і вперто чогось очікує.

Відносини у нас тяжкі. Арештовання що дня. Свідомійші не можуть рушитися, бо під строгим доглядом жандармерії. Всі товариства позавмирали. Відновляти не позволяють. В якійнебудь дурниці видять наші опікуни бунт. На примір, як вдасться (за протекцією, розуміється!) виблагати дозвіл — скажім на представленнє, то таке представленнє відбувається під охороною 4 або 6 жандармських багнетів. От таке то наше житє. Дібринів спокійний — якби завмер.

Я сиджу без посади в брата на новій реальности, яку він купив у бібрецькім повіті. Пишіть до мене часто. На вістку від Вас чекаю з радостию.

Щиро здоровлю і позістаю з поважанням — **Н. Н.**

II.

(Лист з села Чайковичі, повіт Рудки, писаний 14. червня 1921. Прислав нам його до поміщеня п. Іван Кульчицький з Ст. Джозеф, Мо.).

Дорогі Діти!

У нас на святого Николая хлопці справили собі по Службі Божій музику в коршмі і там забавлялися. Нараз приїхало польське військо і обступило коршму. Хлопці повискакували через вікна. Один господар, Михайло Кульчицький, вискочив також через вікно і втікав до дому, аж залетів у дебриско. Надійшли три польські жовніри, а він скрутив у чоловіску вулицю. Тоді один жовнір стрілив за ним і попав висше коліна, а потому прилетів другий і пробив його багнетом. Відтак прикликали лікаря, а сей казав раненого везти як найскорше до Львова. Привезли його до Львова і він там зараз помер у шпитали.

До краю ми Вам тепер не радимо їхати, бо ще нема спокою. Хотілиб ми побачити свої діти, але трудна рада, бо польські жовніри ходять по селі, нібито за дезертирами шукають, а за Українцями стріляють.

В нашій школі учаться діти по українськи, а Поляки мають школу в горішній коршмі.

ШІФКАРТИ

ЗАДАРМО! Хто хоче платити нехай їде до других. У нас аплікації абсолютно задармо. З дому не рушайтесь поки не засягнете в нас поради. Важні річи розважаємо Вам про шану подорож.
ШІФКАРТИ ДО КРАКОВА $97.75, ДО ЛЬВОВА $99.00.
Всякі справи нотаріяльні полагоджуємо точно і скоро.
Голоситься тільки до п. І. Хомі, управителя
UKR. EMIGRATION BUREAU, 603 Carson St., S.S. Pittsburgh, Pa.

ПОЗІР! ВСІ, ХТО ПОСИЛАЄ ЖЕРТВИ ДЛЯ СТАРОГО КРАЮ!

НЕ ЗАБУВАЙТЕ на українське військо, вигнанців і бідних студентів в Чехо-Словаччині, Австрії і Югославії!

ДІЛІТЬ ВСІ ЖЕРТВИ ТАК: на кождих 100 долярів висилайте 66 доляри до Галичини, 22 до Чехо-Словаччини, а 12 до Відня (на Австрію і Югославію). Се буде справедливо!

АДРЕСИ Є ТАКІ:
1) До Львова грошевий дрефт виписати і вислати до: Zemelnyj Bank Hipotecznyj, Pidwale 7, Lemberg, East Galicia, Europe (рівночасно лист з повідомленнєм про гроші на адресу: Ukr. Horo-zanskyj Komitet, Ruska 3, Lemberg, East Galicia, Europe).
2) До Чехо-Словаччини і гроші і листи з інформациями посилати на адресу: Dr. Stefan Smal-Stocky, Hotel Imperial, Prague, Czecho-Slovakia, Europe.
3) Для Австрії і Югославії так гроші, як лист з інформацию, на що призначені гроші, висилати на адресу: Ukrainisches Hilfscommittee, Strozzigasse 32, Wien VIII, Austria, Europe.
4) Для поодиноких повітів і громад в Галичині (на народні цілі також!) посилати на адреси подані в ґазетах чи в листах, чи знакомі Вам адреси. Дрефт виписувати і посилати на Земельний Банк Гіпотечний у Львові.

ВЕСЕЛА БАНДУРА

Повний збірник веселих і жартівливих пісень і приспівів до музичних інструментів і танців.
ЦІНА 50 ЦЕНТІВ.
Замовлення посилати до:
UKRAINIAN PUBLISHING & PRINTING,
30 East 7th Street, New York, N. Y.

Пашпорти, шифкарти, справи старокраєві найскорше, найтаніше полагоджує Канцелярія Нотаріяльна. 28тр
T. J. HRYCEY CO.,
329 S. 4th St.,
PHILADELPHIA, PA.

Шифкарти Пашпорти
Українська Канцелярія Нотаріяльна.
Висилає гроші до всіх частий світа скоро, безпечно і з повною запорукою. Спродає шифкарти на всі кораблі ні лінії до краю і з краю. Виробляє пашпорти, повновласти, контракти купна і спродажи. Перепроваджує купна і спродажи ґрунтів в старім краю. Продає доми, лоти і фарми в Пітсбурґу і о. Асекурує церкви, школи, доми, склепи і меблі від огня.
РОДИМЦІ! У всяких висше поданих справах звертайте ся до мене з повним довірєм. Заким дещо зробите, прийдіть до мене порадитись. Всякі інформації уділяю даром. З поважанєм,
John Haniak, нотар.
613 Carson Str., S. S., Pittsburgh, Pa.
Коло української і угорської церкви на С. С.
Повновласти Контракти

ШІФКАРТИ

до і з краю продаємо по компаніячих цінах. — Пашпорти виробляємо до кількох днів. — Пересилаємо гроші чеками і телеграфічно в долярах з повною ґваранцією.
Пишіть або зайдіть по всякі інформації до:
EUROPEAN STEAMSHIP AGENCY,
115 FIRST STREET, NEW YORK, N. Y.

АНТІН ЛОТОЦЬКИЙ.

СМЕРТНЕ ЗІЛЛЯ.

(Історичне оповідання з 1189).

(Продовженнє). (8)

— Галичане! — говорив князь. — Я бачу по ваших лицях, я чую це, що вас зібрала, звела тут прихильність до мене! Ця сама прихильність, це саме привязання, ця сама любов — тут голос князя задріжав — що ви нераз перше виявляли її мойому нещасливому батькові. Міні хочеться вам подякувати за неї, за любов і прихильність й заразом сказати дещо! Галичане! Бог міні свідком, що я не йшов на Галич на це, щоб захопити владу над народом і стати самоуодержцем. Ішов я перш всего на зазив найкращих синів вашого города й вашої землі й на зазив київського митрополита, щоб визволити окраїни нашої великої Вітчини, державу Володимирка й Ярослава Осьмомисла з рук чужих наїздників. Правда, кликало мене тут і це, що це моя отчина по мойому прадідові Володареві! Та запевняю вас: без вашого заклику, я бувби не йшов сюди! На ваш заклик пішов я з наміром, що коли доля позволить мені увільнити країну від ворога й сісти на галицькому столі, дбатиму про добро цеї гарної країні, про зріст її сили й багатства, про її славу! При вашій помочі, Галичане! Хотівби я, хотілосьби міні, Галичане, більше ще сказати вам — та сили опускають мене, чую змучення. Тож дякую тільки вам, Галичане, за вашу щиру прихильність, за любов до мене! Дякую вам!

— Хай живе Ростислав князь Галича! Хай живе! Слава, слава! Слава князеві Ростиславові — лунало довкруги, тільки Ростислав скінчив говорити.

Мирослав підступив до князя:

— Князю, ти змучений, обезсилений, тобі треба спочинку! Будь ласкав, прийми гостинність мойого смиреного дому — заки могтимеш зайняти княжі тереми після отсих наїдників.

— Дуже радо! — відповів князь.

Принесли вигідні носілки й понесли князя до двориця Мирослава. Народ лавою йшов за княжем аж під Мирослава дворище.

VIII.

Військо князя Ростислава не довідалося про полон князя. Тисяцький задержав це в тайні. Аж дійшли до його вістка, що Галичане підняли бунт і висвободили князя. Тоді то тисяцький розпустив поголоску, що князя дістався вже до города, що він уже в замку. Серед війська запанувала невисказана радість. Всі готовилися до наступу на город. Та тисяцький не спішився, не давав приказу до наступу. Військо стало нетерпеливитися.

Втім на шляху з заходу замаячів чималий відділ війська... Зчудовані гляділи всі в цю сторону.

— Хто це буби? Хто це йде? — питали одні в одних — Мадяре, чи нам підмога?

А військо підходило щораз близше й близше. Вже недалеко західних валів Галича. Нараз кількох їздців відділилося від відділу й наближалося простісенько до табору Ростиславових військ. Видно теж замітили табор.

Підїхали.

— Що ви за одні? — кричали їздці вже з віддалік. — Чи ви з Мадярами чи проти Мадяр?

— Ми прийшли прогнати Мадяр із Галича! А що ви за одні?

— Ми, військо князя Володимира Ярославича! Він іде з нами відібрати в Мадярів Галич — заявив один із їздців.

— А ми військо князя Ростислава, сина Івана Берладника. Його покликали Галичане на галицький престол і він прийшов відібрати його в Мадяр. Він уже в Галичі! — сказав тисяцький.

— Ов, то нам прийдеться битися з собою — сказав їздець

— Як князь Ростислав дасть приказ, то будемо битися. Та я не сподіюся, щоб князь Ростислав хотів заводити бої зі своїми людьми. Він за чесний і за мудрий на це! Він знати-ме, що така усобиця вийшлаби тільки на користь Мадярам і без сумніву старатиметься угодою поладнати справу.

— Дай то Боже, бо вже через ці княжі усобиці натерпіла ся вся наша земля через край. Іду я, сповіщу свойого князя, що це за військо.

— Іди й порадь свому князеві хай порозуміється, хай поладить якося із князем Ростиславом, бо инакше ні він, ні князь Ростислав ніщо не осягнуть, а допоможуть хіба Мадярам на довго, а то й на все кріпитися тут. Твій князь чейже знає пословицю: „Де двох бється, третій користає!"

— Гаразд, скажу йому й цю пораду — сказав їздець, спняв коня та заверпув і почвалував до свойого табору.

А тимчасом у домі Мирослава Глібовича тривога. Рани князя Ростислава нараз почали щораз гірше пекти, боліти. Не було сумніву, що це від зілля, що його приложив Мадяр. Біловолод порозвязував перевязки й оглядав рани. Рани загоилися були страшно. Зілля позсихалося було зівсім, та відняти його від ран ніяк не можна було, так поприсихало.

— Це не наше зілля. В нас таке ніде не росте! Я знаю всі цілющі й отруйні зілля, що в нас ростуть, моя матуся, що я в неї з малечку ховався, навчила мене пізнавати їх, та такого й вона не знала! Та не має сумніву, що це отруйне зілля.

Післали по дікаря Грека, що ще за Ярослава осів був у Галичі. Прийшов, оглянув і заявив отверто, що князеві не має рятунку, бо зілля затроїло кров. Зілля це страшна отруя. Ним Мадяре часто затроюють кінці стріл і списів, кол йдуть до бою. Зовуть його „смерним зіллям".

Страшна вістка про затроєнн ран князя Ростислава Мадярами пішла скоро в народ. Народ знов почав бурятися. Знов із оружжям повалив на замкову гору.

— Убийники, отруйники! — кричав розярений народ. — До ноги вибити, витовкти їх, цих зайдів! Щоб і сліду по них не остало на нашій землі!

Мадяре наякалися. А до цього вони вже замітили й новий відділ війська й провідали, що це Володимир Ярославич, про якого вже давно вони були дістали вістку з Угорщини, що він утік із вежі, — прибув під Галич із наємними військом. Грізне ставало їх положення.

Королевич Андрій скликав раду. Що діяти?

Саме тоді прибув посол від Володимира Ярославича до королевича Андрія:

— Мій князь Володимир Ярославич взиває тебе, угорський королевичу, щоби ти з своїм військом добровільно обступив Галич і всю галицьку волость і не доводив до непотрібного розливу крови — заявив гордо посол Володимира Ярославича, боярин Клим Остапич.

— Чиж тепер Володимир княжем? Оскільки я знаю, то Галичане вибрали собі нового князя: Ростислава Берладнича. І він мабуть має більші права до престола!

— Це тебе, королевичу угорський, ніщо не обходить! Князь Володимир не жадає в тебе признання! Він жадає в тебе тільки, щоб ти опустив як найскорше межі галицької держави. Тамта справа, це справа самих князів і Галичан, а не твоя! — відповів посол твердо.

— Лиху прислугу зробив нам Гадюк Гортій, що позбавив життя князя Ростислава. Бувби нам тепер цей князь придався. Булиб може оба взялися за чуби, а я був би скористав з цього — подумав собі королевич, а голосно сказав:

— Я відповідь перешлю вашому князеви своїм послом.

Посол поклонився й вийшов.

Королевич звернувся до ради:

— Що нам діяти? Одного князька ми позбулися, а тепер другий явився! Вийшло таке, що краще булоб, колиб Ростислав жив. Ми моглиб скористати з їхньої усобиці. А тепер є тільки один Володимир! Увесь нарід проти нас і певно піде за ним. Коли ми тут останемо двіше, то цілі не вийдемо відсіля!

— І я так думаю — сказав один із ради. — Нам треба мерщій відсіля забіратися.

— Я думаю, що треба заявити Володимирові, що ми радо відійдемо, тільки хай запевнить нам, що відійдемо ціло з оружжям у руках — говорив другий.

— Я так і зроблю — заявив королевич.

І мерщій вислав посла до табору Володимира.

А хату Мирослава оповив смуток. Князь Ростислав умірав. Сам він прийняв цю вістку спокійно:

— У всему Божа воля! — говорив він. — Видно, не судила міні доля посвятити свої сили й труд для добра Рідного Краю. Та я не нарікаю. Доля для мене була ласкавіша, як для мойого батька. Він помер на чужині, далеко від Рідної Країни — а я гину в Рідному Краю, від ран за його волю, окружений любовю мойого народу. Я щасливий! Та заки замкнув очі на вічний спочивок, хотів би я до вас, бояре й міщане Галича, сказати кілька слів. Галичане! Я чину від отрути „смертного зілля", яке ворог підступно приложив міні до ран! Та це ніщо! Я один гину! Сто, тисяча раз гірше, коли ворогові вдасться приложити „смертне зілля" до ран усего Народу. Ворогам завдавали й завдавали нашому Народові важкі рани, бо їх мавить туди наша багата земля! Щоб скорше осягти свою ціль, щоб скорше поконати нарід, вони до ран, що їх завдають Нардооеі, теж прикладають „смертне зілля"—а цим смертним зіллям незгода, яку вороги ширять усе й усюди! Незгода, браття, це найбільша отрута, це найстрашніше „смертне зілля", яке губило й губить нарди! Галичане, брати мої! Заки вмру, хотів би я почути від вас, що від тепер усі житимете з собою в згоді! Що те насилане ворогами „смертне зілля"— незгода не матиме вже між вами місця ніколи. Що всі, як ви тут зібрані, житиме від тепер у згоді для добра Рідної Країни й Рідного Народу. І ще одно пригечіть міні, що ніколи не шукатимете чужої помочі ні проти своїх князів, ні проти инших своїх людей! І від князя свойого цього жадайте! Бо вірте міні, чужинець іде вам на поміч не для вашої, а для своєї власної користи. Коли бажаєте міні спокійної смерти, пригечіть міні одно й друге!

— Прирікаємо, прирікаємо, присягаємо! — загули всі, що були в хаті.

— Дякую вам, дякую — сказав князь і впав на подушки, затискаючи зуби, щоб не кричати з болю.

В цій самій хвилі війшов у світлицю, цей сам Володимирів посол, що був у королевича, боярин Клим Остапич.

(Конець буде).

ДРУКАРНЯ
У. Н. СОЮЗА „СВОБОДА"
виконує старанно, дешево і на час всякі друкарські роботи як:
Статути, програми і білети на концерти, представлення, пікніки і балі, як також коверти і листові папери для Братств, Товариств і Сестриць.
Проситься всі відділи У. Н. Союза удатися зі всякими замовленнями до своєї власної друкарні на адресу:
„SVOBODA"
83 Grand Street,
Jersey City, N. J.

U.S.MAIL STEAMSHIP COMPANY OF

ВІДІДЕ З НЮ ЙОРКУ БЕЗ ПЕРЕСІДАННЯ ПРЯМО ДО БРЕМЕН І ГДАНЬСКА

POTOMAC.....AUGUST 10, SEPTEMBER 22
PRINCESS MATOIKA.....AUGUST 23, OCTOBER 3
HUDSON.....AUGUST 30

Коротка дорога до Чехо-Словакії і Галичини через Boulogne.
CENTENNIAL STATE.....JULY 30
OLD NORT STATE.....AUGUST 16, SEPTEMBER 23

Всі пасажири 3-тої кляси дістають кімнати з 2, 4 і 6 ліжками.

ПРЯМО ДО CHERBOURG і BREMEN
Поспішні і найбільші кораблі під американською флягою.
AMERICA.....JULY 26, AUGUST 27, SEPTEMBER 28
GEORGE WASHINGTON.....AUGUST 3, SEPTEMBER 3

Голоситись до: Passenger Dept.: 45 Broadway, New York City, або місцевих агентів.

КОЛИ ЗАМІРЯЄТЕ ВИСЛАТИ ГРОШІ ДО КРАЮ,

або КУПИТИ шифкарту для себе або для родини, потребуєте ПОДАГОДИТИ красні нотарільні справи, або хочете найти собі БАНК для Ваших ощадностий, то пишіть або прийдіть особисто до:

BOSAK STATE BANK SCRANTON, PA.

Фарми! Фарми!

ОДНА ГОДИНА І 15 МІНУТ ТРЕНОМ З ФІЛАДЕЛФІЇ ДО ЕЛКТОН, МД. В ТІЙ ОКОЛИЦИ ОСІЛО ПЕРЕЙШЛО 40 УКРАЇНСЬКИХ РОДИН. ЗЕМЛЯ НАЙУРОЖАЙНІЙША СХІДНИХ СТЕЙТІВ, БЛИЗЬКО ГОЛОВНИХ МАРКЕТІВ. ТЕПЕР НАЙЛІПША ПОРА ЗОБАЧИТИ ПЛОДИ.

КОЛИ ХОЧЕТЕ НАБУТИ ДОБРУ ЗЕМЛЮ ЗА ПРИСТУПНУ ЦІНУ, ЗАЙДІТЬ АБО ПИШІТЬ НА АДРЕСУ: 129пя—

OMELAN KULCHYCKY,
833 N. Franklin St., Philadelphia, Pa.

ДРУГИЙ ОФІС: ELKTON, MD.

ВЕЛИКА НАГОДА
ДЛЯ ТДУЧИХ ДО СТАРОГО КРАЮ.

Під проводом і опікою нашого урядника відїздить більша партія Українців на великім, експресовім кораблі

ДЖОРДЖ ВАШІНҐТОН

котрий відходить просто до Бремен на 3. серпня.

ДЖОРДЖ ВАШІНҐТОН є великий, модерний корабель з каютами на 2-ох, 4-ох і 6-ох.

ПРЕЗИДЕНТ ВИЛСОН вибрав собі його з тисяч других кораблів для свої подорожи до і з Европи.

ОСОБЛИВА ОПІКА для родин. Ви не будете потребували гризтися своїми багажами. Наш чоловік відвезе Вас аж до місця призначення.

ПАШПОРТИ виробляємо листовно в кількох днях.

Если хочете їхати під опікою нашого урядника і прилучитися до сеї партії, пришліть сейчас задатки і папери на вироблене пашпортів.

Ціна шифкарт—До Перемишля і Львова $131, до Тернополя $131.50.

Пишіть або приходіть до:

MORRIS ENGEL, BANKER,
129 GREENWICH STREET, NEW YORK, N. Y.

НЕМА ЦІЛИ ЖИТТЯ, МАЮЧИ ЛИХЕ ЗДОРОВЛЕ

Коли Ви будете пити склянку широкозвісного у світі
20th CENTURY WEINO TONIC
перед кождою їдою, то не буде у Вас ніколи терпіть жолудка а самі скріпите своє тіло. 39-57
НЕ ЗВОЛІКАЙТЕ ЗАМОВІТЬ СЬОГОДНЯ.
Ціна $15.00 за бакеу (12 пайнтових фляшок) оплачено.
Адреса:
WEINSTEIN LABORATORIES,
646 Fifth Avenue, Pittsburgh, Pa.
Висилайте моні-ордери або реджістровані листи.

БАЛТИЙСЬКО-АМЕРИКАНСЬКА ЛІНІЯ

ВПРОСТ БЕЗ ПЕРЕСІДАННЯ З НЮ ЙОРКУ ДО:

ГАМБУРГ	3 кляса	$125
ДАНЦІГУ	„ „	$135
ЛІБАВИ	„ „	$145

+ 85 податок

ЗНАМЕНИТІ КОРАБЛІ-ДВОШРУБОВЦІ ВІДПЛИВАЮТЬ:
„ЛІТУЕНІЯ" - - - - - - 20. ЛИПНЯ
„ЕСТОНІЯ" - - - - - - 3. СЕРПНЯ

Таком новий пряма лінія між Лібав — Данціґ — Галіфакс, Канада.
Зарезервуйте місце у наших уповажнених агентів у вашому місті, або: BALTIC AMERICAN LINE, INC., Gen'l. Pass. Agents, 9 Broadway, New York City. K. W. HEUPE, Gen'l Western Agent, 120 N. La Salle St., Chicago, Ill.

ШІФКАРТИ

ЧЕРЕЗ
ГАМБУРГ, РОТЕРДАМ, АНТВЕРПЕН і ДАНЦІГ продаємо по стисло компанічних цінах іداємо окремі каюти нашим пасажирам.

ГРОШІ

Пересилаємо по найнизшім курсі: кождий цент повірений нам пересилаємо в якнайкоротшім часі а на доказ доручую рецепіси з підписом Ваших рідних що отримали гроші.

НОТАРІЯЛЬНИЙ

відділ полагодить Вам ріжні справи краєві і американські і постараєсь Вам безплатно о пашпорт до краю в дуже короткім часі.

Від ДЕПОЗИТІВ платимо 4 процент річно.

Наш Банк оснований в 1898 році.

ІНФОРМАЦІЇ уділяємо даром в ріжних справах.

EMIL KISS, Banker
133 Second Ave., New York, N. Y.

СИРІТКИ В ГАЛИЧИНІ.

I.

Погоріла наша хата, погоріла,
Згоріла з вітром, з димом полетіла.
Остався на подвіре стиж голі,
Вітер ходить по світлиці і стодолі.
.....А мамуню положили на дно ями,
.....А татуню поїхали з Москвами,
.....А ми ходили цілу днину коло хати,
.....А смерком йдем до сусіда ночувати.
.....А у нашім огороді хіба кошали,
Молодого жовнярика поховали.

II.

На улиці дивуюсь... Як стане смеркати,
Сусід їх заходить до своєї хати,
В кутку хліб поставить та мисцину страви,
Тай на ниу лягати даже коло лави...!
Вже довго бідуюсь... Хати їх спалили,
Мама з жалю вмерли, тата погоніли,
Мама вже на правді, тата сну немає,
А тато медалі за сухар міняє.

Степан Чарнецький.

ЩО КОЖДА ЛЮДИНА ПОВИННА ЗНАТИ ПРО ТУБЕРКУЛЬОЗУ (СУХОТИ).

(3 National Tuberculosis Association)

(Трета стаття).

Як охоронитись від зараження.

Коли людина обережна, то небезпеки зараження для неї немає і можна безпечно захоронитись від сухіт. Тільки обережности треба, дома і при роботі, в особистих привичках і в способі життя. Тут подаємо шість головних правил — і коли б усі люде придержувались, то й ту тяжку і заразливу хоробу можнаб загальмувати, щоб не поширювалась між людьми.

Перше всего, кожний хто перебирається в комнату чи в мешкание, де жила людина з туберкульозою або хронічним кашлем, повинен наперед перевести докладну дезинфекцію цілого мешкання. Дезинфекцію може перевести уряд здоровля (борд оф гелт) або лікар або й кожна людина сама для себе. Мешкание буде безпечне, коли стіни й поміст добре вимити й вискребти горячою водою й карболевим милом та виставити на сонце і свіжий воздух. Або, щоб перевести дезинфекцію, треба помазати все двері, вікна і комини, позатикати усі діри і шпари кусками паперу й розпущеним крохмалем, потім повісити в кожнім углі рядно намочене в кварті сорок процентового роствору „формалдегайда", держати так комнату зачинену на протязі 24 годин, потім повідмикати всі вікна і двері і лишити їх відчиненим ичерез два дни.

Друге, уважати, щоб ніхто дома чи при роботі не плював на підлогу, однаково чи він вважає себе за здорового чи ні.

Трете, мешкати і спати лиш в такій комнаті, де вікна виходять на двір, на подвіря чи на вулицю. Вікна відмикати так часто як лиш можливо, щоб доходило як найбільше свіжого воздуха і сонця. Комнати без вікон дуже небеспечні для здоровля.

Четверте, уважати щоб всі харчі були здорові і добре зварені; купатись що найменш раз на тиждень; як можна найбільше пробувати на свіжім воздусі; не напружайтесь надмірною працею і не недосипляти.

Пяте, памятати, що згорблені рамена, запалі груди і затканий ніс та горло не допускають свіжого воздуха до легких. Тому коли дитина ходить згорблена або коли в неї нерозвинені, запалі груди, то треба її легкою гімнастикою розширити грудну клітку та правильними вправами заставити правильно і глибоко дихати. Коли в кого ніс затканий, так що тяжко ним дихати, так треба сейчас піти до лікаря-спеціяліста, щоб відповідним леченнем а в крайнім случаю операцією відчинив його.

Врешті, недопускати дітей близько до хорих людей, особливо тих, що нечисті і недбалі.

КРОВАВА КНИГА

(THE BLOODY BOOK)

Се обма книжка на 88 сторін друку, написана на анґлійській мові і видана Пресовим Бюром Західної Української Республики у Відни.

В ній зібрані мові факти яких доконувано через кілька літ над нашим нещасним народом в Галичині.

Хто хоче знати всякі роди тих знущань, переслідувань і арештовань Українців Поляками, нехай купить сю книжку в у ній найде грозою пройняючої лектури.

Сю книжку повинні розкупити Українці в мить, бо скількість їх є невелика і роздати їх таким Американцям, которі можуть заінтересувати українською справою для зедняння їх симпатії для нашого народу.

Повна сума яка прийде з розпродажи сих книжок буде віддана „Свободі" до Укр. Пресового Бюра на цїли видання других публікацій подібного змісту.

ЦІНА КНИЖКИ 50 ЦЕНТІВ З ПЕРЕСИЛКОЮ. ТРИ КНИЖКИ $1.25.

За сею книжкою належить писати до:

„SVOBODA",
83 Grand Street, Jersey City, N. J.

АМЕРИКАНСЬКА ЧОРНОМОРСЬКА ЛІНІЯ КОРАБЕЛЬНА

Поспішна пасажирська лінія під американською фляґою з Нью Йорку прямо до

ОДЕССИ

Вигідний і скорий *S. S. Acropolis* ВІДІДЕ 15. ВЕРЕСНЯ,
з Pier 5, Hoboken
Найлішша страва і обслуга.
Голоситись:
AMERICAN BLACK SEA LINE,
21-24 State St., New York City.

INVESTMENTS AND AMERICANIZATION

We once knew an Ukrainian who, during most of his life in America, had saved his money with one avowed purpose—to go back to Ukraine and spend his old age in the village where he was born. When he was fifty years old he went back, stayed six months and then returned to America.

"It isn't the same" he said, in explaining his change of heart. "Of course the old houses were there and the bogs and the shanties where we used to gather. But the people were different. All the old cronies were dead or had gone away. It wasn't the same as I remembered it. I grew lonesome and began to yearn for America and American ways of living. So. I came back."

"And what are you going to do now?"

"I am going to do what I should have done years ago. I am going to become a naturalized citizen, invest my money in American securities and become one of the country wherein I prospered."

Now this experience is not peculiar to the man of Ukrainian extraction. It has happened to people of other races, people who have not realized the depth of the impression which personal contact with American life makes upon them, and who mistakenly imagine that their stay here is but a temporary experience to be endured only long enough to repair their broken fortunes. And we do maintain that had our Ukrainian friend become a citizen in the first place, and had he invested his money as he acquired it in good American securities, he would have become too much of an American at heart ever to want to go back.

There is something in the joy of possession of property which draws people closer to the land of one's adoption. Does not the Bible itself say: "Where your treasure is there will your heart be also"? And so some of the best examples of Americanization are to be found among those who have invested their money in lands, in buildings and in securities of this country.

These are the people who are continuing to express their confidence in America and its institutions by investing in its securities. The day of the person who hoards money under the mattress has gone by. Our foreign language population has learned that to make money increase most rapidly you must make it work for you, and this can be done most effectively by investing in first-class securities purchased from some concern of long standing integrity, like Henry L. Doherty & Co.

УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР С. М. КАУФМАН, М. Д.
СПЕЦІЯЛІСТ ХРОНІЧНИХ І ВНУТРІШНИХ НЕДУГ І АКУШЕР.
Години приняття: від 9. рано до 9. вечер, в неділі до 4. полудни.
111 E. 7th ST., NEW YORK, N. Y.

ДР. Б. ГОГЕНБЕРҐ
спеціяліст зі старого краю. Лічить недуги мущин і женщин, як внутрішні так і зовнішні. Переводить всякі операції. Дає недужим безплатну пораду.
DR. B. HOHENBERG,
304 — 2nd AVENUE,
(между 17. а 18. улицею)
NEW YORK, N. Y.
Години офісові: щоденно від 8-ої рано до 8-ої вечер.
Телефон: 1882 Stuyvesant.

ДР. К. Д. БІЛИК
Український лікар і хірург.
Урядові години:
1) 231 E. 13th St. (Тел. Stuyvesant 500) від 2. до 4. пополн. 35пп—
2) 325 E. 4th St. (Avenue C) Тел. Orchard 0409, від 10. до 12 рано і від 7. до 9. вечером.

СПЕЦІЯЛІСТ НЕДУГ МУЩИН І ЖЕНЩИН
Говорить по українськім.
Лічить всі хронічні застарілі слабости мущин і женщин.
ЛІКАРСЬКА ПОРАДА ДАРОМ.
Dr. ZINS.
110 East 16th St. N. Y.
між Irving Pl. & Union Sq.
Год.: від 9. рано до 8. вечер.
В неділі від 9. рано до 4. пол

РУХ У ВІДДІЛАХ У. Н. СОЮЗА.

НЮ ЙОРК, Н. Й. Тов. „Буковина", від. 14, повідомляє, що піврічний мітінґ відбудеться в 8-мій годині вечером в суботу, 16. липня, в гали Укр. Н. Дому під ч. 217 Е. 6-та ул. На порядку нарад є кілька важних справ до полагодження. Невнившійся член заплатить кару 50 цнт., а урядник $1.00. — М. Гунька, предс.; М. Ставчанський, секр.

НЮ ГЕЙВЕН, КОНН. Тов. „Любов", від. 370, повідомляє, що звичайний мітінґ відбудеться о 1-шій годині пополудни в неділю, 17. липня, в гали церковній під ч. 127 Парк стр. На порядку нарад є важні справи. Невнившійся член заплатить кару 50 цнт., а урядник $1.00. — Я. Швець, предс.; М. Сампрак, секр.

НЮ ЙОРК, Н. Й. Тов. „Зоря", від. 69, повідомляє, що триквартальний мітінґ відбудеться о годині 2.30 пополудни в неділю, 17. липня, в гали Укр. Н. Дому під ч. 217-19 Е. 6-та ул. На порядку нарад буде касовий звіт і звіт з представлення. Обовязком усіх членів на тім мітінґу явитися. — Н. Забавчук, предс.; В. Мартинів, секр.

СТАМФОРД, КОНН. Бр. св. Михаїла, від. 350, повідомляє, що піврічний мітінґ відбудеться о 3-тій годині пополудни в неділю, 17. липня, в гали Редмен. Присутність кождого члена є конечна, в противнім разі поступиться після статута. Невнившійся член заплатить кару 50 цнт., а урядник $1.00. — І. Кресан, предс.; Ф. Тирчик, секр.

ДІТРОЙТ, МІШ. Бр. св. Івана Хрестителя, від 292, повідомляє, що піврічний мітінґ відбудеться о годині 12.30 пополудни в неділю, 17. червня, в гали парафіяльній при ул. Клінерт і Едвард Аве. На порядку нарад зйт контрольної комісії і другі дуже важні справи. Невнившійся член заплатить кару 50 цнт., а урядник $1.00. — Т. Титар, предс.; П. Кізел, секр.

МАКАДУ, ПА. Бр. Сошестія св. Духа, від. 7, повідомляє, що надзвичайний мітінґ відбудеться о 7-мій годині вечером в суботу, 16. липня, в гали церковній при Вест Блекін стріт. Урядники будуть обавати піврічний звіт.—І. Когут, предс.; П. Пухир, секр.

СКРЕНТОН, ПА. Бр. св. Василія, від. 229, повідомляє, що мітінґ відбудеться о 1-шій годині пополудни в неділю, 17. липня, в гали церковній при 7-мій ул. На порядку нарад буде справа пікніку, котрий істав ухвалений на минувшім мітінґу. Кождий член має взяти тікет за таку саму яку ухвалено. Невнившійся член заплатить кару 50 цнт., а урядник $1.00. — М. Коцюнка, предс.; В. Тарас, секр.

СЕНТРАЛІЯ, ПА. Бр. св. Михаїла, від. 90, повідомляє, що надзвичайний мітінґ відбудеться о 1-шій годині пополудни в неділю, 17. липня, в гали церковній. На порядку нарад є важні справи до полагодження і таксамо котрий член заплатить кару 50 цнт., а урядник $1.00. — М. Дудун, предс.; І. Чепа, секр.

ГЕЙЗЕЛТОН, ПА. Бр. св. Михаїла, від. 85, повідомляє, що піврічний мітінґ відбудеться о 1-шій годині пополудни в неділю, 17. липня, в гали церковній під ч. 74 X. Laurel St. На порядку нарад зйт секретарів і контрольної комісії. Будеться приймати нових членів до братства без вступного. Невнившійся член заплатить кару 50 цнт., а урядник $1.00. — О. Шараварко, предс.; О. Костюк, секр.

ПІТСБУРҐ, ПА. Тов. „Рогатинцяи", від. 396, подає до відома, що в суботу, 16. липня, о 7-мій годині вечер, відбудеться в домі п. Антона Гуска, 2112 Тустин стр., відзвичайний і загальний мітінґ, на котрім кождий член має явитися, бо є важні справи до полагодженя. Відділовий мітінґ зачнеться точно о годині 7-мій, а загальний о годину пізнійше. — Т. Курупа, предс.; І. Катеринюк, секр.

АКРОН, О. Бр. Сошестія св. Духа, від. 295, повідомляє своїх членів і всіх Українців і Українок з Акрон, О., і околиці, що будеться приймати нових членів через три місяці, то є липень, серпень і вересень, до братства без вступного, а до У. Н. Союза після статута. Мітінги відбуваються кождої третої неділі в місяць, в гали церковній, Вашінтон, рік Абел стр., о 1-шій годині пополудни. Тому, Брати і Сестри, користайте з сеї нагоди, вступайте громадно до своєї рідної організації, котра єсть найстаршою і найзаможнійшою українською організацією в Злучених Державах, тай вже тисячам сиріт, вдів і немічних обтерла гірші сльози. Тож як оден. — С. Стасишин, предс.; Г. Мончак, секр.

ТЕАТРАЛЬНЫ ПРЕДСТАВЛЕНЯ
(В сій рубриці містимо оголошеня театральних представлень, концертів і забав, не подаючи у них точок програми, імен осіб беручих участь і без довшої пожадьбу.
Цїна одної стрічки 10 центів.

ПОЗІР! ФІЛЯДЕЛЬФІЯ І ОКОЛИЦЯ!
Тов. Січ, Округ І. Філядельфія, Па.
— устроює —
ПЕРШИЙ ВЕЛИКИЙ ПІКНІК
В НЕДЛЮ, ДНЯ 17-го ЛИПНЯ С. Р.
на LOUIS FARM.
Початок о годині 10-ій рано.
На сей перший Пікник запрошує Вас дуже серечно Сей організацийна, а властиво перший округ складаючийся з 6-ох відділів в Філядельфії, Па.
Музика буде першорядна. Добрих страв, свіжих перекусок та напитків там також не бракне.
Памятайте на се, що з доходу призначена часть на Січових Стрільців, котрі і дотепер остають в Чехо-Словаччині.
Як їхати: На 5-тій вулиці брати карту ч. 65 і 50; на 7-ій вул. ч. 19; на 8-ій ч. 47; на 11-ій ч. 55; на 16-ій ч. 2 і на 20-ій ч. 33.
Увага: На кождій карі береться трансфер і їдеться до Erie Ave. і там висідається і береться карту число 49 і їхати до City Line а там вам покажуть де маєте іти.
Січова Старшина.

ГРИГОРІЙ КУНАШЕВСЬКИЙ
представитель всіх ліній КОРАБЕЛЬНИХ від 1910 року

СПРОДАЄ ШИФКАРТИ ДО КРАЮ І З КРАЮ.
через
АНТВЕРПЕН, БРЕМЕН, ГАМБУРҐ, РОТТЕРДАМ, ГДАНЬСК І ТРИЄСТ
і всі другі порти, на найлішших і найвигіднійших кораблях.

ВИСИЛАЄ ГРОШІ ДО ВСІХ ЧАСТИЙ СВІТА. — Відїзджаючих до краю до виміни гроший не змушуєсь з чого всі вдоволені. — Повне довірє здобуте ретельностию і точностию обслуги що сідічать тисячі відїзджаючих родин. — Банкачий точних інформацій повнен всегда відповісти за порадою і повним довірєм до наведеної фірми, сталої і знаної з точности довгі літ, на вказаний адрес:

G. KUNASHEVSKY, 179 EAST 3rd ST., NEW YORK, N. Y.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ.

Оголошення женитьби не приймається. — За оголошення пошукувань платиться 10 центів за стрічку (5 слів) за одно поміщення, ще більше разів дасть відповідний опуст. Дворазове оголошення з 5 стрічок $1.00.

Пошукую свого мужа **ОНУФРІЯ КОВАЛЬЧУКА,** котрий перебуває десь в Америці, і від 1915 р. не маю від него вістки. Давну його адресу я загубила. Опинюсь в крайній біді з 5-ма дітьми. Хтобь о нім знав, або він сам, зволить повідомити мене на адресу: ЮСЬКА КОВАЛЬЧУК, Свитазов, пов. Сокаль, Галичина. 63-64

Пошукую пов. АНТОНІЯ ГАРМАТЮКА, котрий перед пару місяцями був дякочителем в Бостон, Масс. Можливо що і тепер там ще знаходиться. Хтобь о нім знав або він сам, у відомій йому справі зволить зголоситися на адресу: **МІКЕ KLYBAN,** Box 121A, Whippany, N. J. 62-63

Пошукую своєї сестри **НАСТЯ КОЛОДІЙ,** родом з Піср, пов. Рогатин. Тому 8 років перебувала в Елізабет, Н. Джи. Вона сама або хто знає про но, зволить повідомити: **МУКУТА KOLODIJ,** 63 Broadway, Elizabeth-port, N. J. 62-63

Пошукую DANILA СМОЖАНИКА, котрий має перебувати в Канаді, або і в Америці. Хтоб про него знав, або він сам, зволить ласкаво подати на адресу: ІВАН СМОЖАНИК, 518 Morris Ave., Summit, N. J. 61-63

УКРАЇНСЬКА гр. кат. Церков Рождества Пречс. Діви Марії в Chicago, Ill., пошукує дякочителя. Посада до обняття 1-го серпня. Голоситись на адресу: **UKRAINIAN GR. CATH. RECTORY,** 4952 So. Paulina Street, Chicago, Ill. 62-64

48 АКРОВА ФАРМА НА ПРОДАЖ, 30 орного, решта ліс і пасовиско, 5 румовий дім і другі будинки, 4 корови, 2 коні, 2 свині, 100 курий; знаряди рільничі; ріка влише через фарму; при тій фарми 2 ліса. Ціна $2.600, вплати $1.300. Писати до: **WASYL MALANYNEC,** Lee Center, N. Y. 61-3

РЕСТАВРАНТ НА ПРОДАЖ
барґен, добрий бизнес і в добрім сусідстві. Мусить спродати з причини виїзду з міста до 25-го липня. Голоситись до: **B. TOMASZEWSKI,** 600 Third Ave., Brooklyn, N. Y. 62-67

$25.00 НА ДЕНЬ
Пошо тратити свій час, коли Ви можете заробити добрі гроші. Нам потреба богато людий в кождій місцевости. Пишіть до нас по інформації і залучіть 5 шт. марками 24г—
UKRAINSKA KNYHARNIA,
748 N. Robey St., Dep. D,
CHICAGO, ILL.

ПОЗІР! ФАРМЕРИ!
СТАРОКРАЄВІ КОСИ
Знамениті під кождим зглядом з найлішної гартованої серебристої сталі. Довгота коси 32 цалі, а надзвичайно легка, вжить тільки один фунт, за одним поклепанням косить пару днів. Одноразове поострение бруском вистарчає на 125 кроків роботи.
ЦІНА КОСИ $3.50
Перстень до коси ..... .50
Брусок ..... .50
Гроші присилайте разом з ордером на адресу:
J. KAYIUK,
Box 25, Sta. D, New York, N. Y.

ВАСИЛЬ І МАРІЯ МУЗИКА
Українські Погребники
Без рікниці в котрій стороні Америки і в околиці мешкаєте, телефонуйте до МУЗИКИ і заошадіть гроші. 36пп
2231 W. Chicago Ave.
Телефон: Seeley 4252

ФАРМИ!

ТОВАРИЩІ! ВЕЛИКИЙ БАРҐЕН близько мене. 1) 29 акрів фарма з будинками за 900 долярів. 2) 50 акрів, дво фамілійний дім, баня і сайдер-міл, порушуваний водою $2000. Потребі ремонту $500. 3) 90 акрів, великі будинки, близько фабрик, 10 штук худоби і машинерія. Ціна $6.000, готівки $2.000. — STANLEY NYCZAY, Box 56, Staffordville, Conn. 63-64

ФАРМА 104 АКРІВ
з того 50 під пауг а 54 ліса і пасовиска. Фарма огороджена дротом, 30 акрів обсіяні і обсаджені, а 20 акрів ціна. Будинки є добрі, баня нова, на споді цементована, дім покриний бляхою о одинайцяти кімнатах; всякі будинки для худоби і курий, 2 молоді коні, 6 штук худоби, 1 просьна безрога, 75 курий; всякі фармерські машини, возі і повозки. Продесть за приступну ціну за ціну $4.500. Прошу зголоситись на адресу: A. SZYMCZAK, R. 7, D. 1, Galway, N. Y. 62-64

ФАРМИ!
РОДИМЦІ!
Тепер найлішша пора купувати фарми, коли можна побачити як і красно росте, де суть фарми з інвентарем зі знаряддями і обсівом. Я яко довголітний фармер в тій околиці знаю барбрі будинки, 13 штук худоби зі знаряддями. Ціна $5000, половина вплати, решта на сплату. 2) Фарма 50 акрів, 10 коров, 2 коні, 3 будинки, 2 зліжки і все що на фарми. При стейтовій дорозі. Ціна $3000, вплати $1.500. Хто є Вас хоче набути добру фарму, зайдіть до мене по опис тих фарм. Пишіть листи перед виїздом на адресу:
CZAJKA, Box 185, Booniville, N. Y. 63

ЧИ ВИ ШУКАЄТЕ ФАРМИ?
Ми продаємо фарми ріжного розміру в найлішших частях Ню Йорк, Конектікот і Ню Джерзи. Колиб Ви хотіли дістати чесну пораду, пишіть до: 143—
BERMAN & GREEN,
359 Grand Street, New York.

ДОБРІ ФАРМИ НА ДОБРЕ ГОСПОДАРСТВО.
1) 117 акрів фарма, 12 кімнатний дім, стодола, сайдер-міл, другі забудування, 25 штук худоби, 3 коні, 3 свині, дуже курий, качок і гусий. Газоліновий ніджай, возі і повозки і всякі машини. Одна мила до міста. Ціна $7.900, готівки $2.900.
2) Фарма 100 акрів, новий 10 кімнатний дім, стодола і другі забудування, 8 коров, 2 коні, 150 курий, 3 свині, возі і машини. Півтора милі до міста. Ціна $3700, готівки $1500.
Ті і другі фарми продаються з цілим інвентарем і посівом. 62-64
Звертайтесь до:
M. PISARKO & S. POKUTNY,
406 E. 5th St., New York City.

ПОЗІР БРАТТЯ УКРАЇНЦІ!
Не шукайте і не тратьте Ваших тяжко запрацьованих центів на дурно! Їдьте просто до Quakertown коло Філядельфії. Тут знайдете, чого шукаєте. Добрі і корисні фарми на дорозі, в українській кольонії, близько міст і фаблрик. 157,63,69
1) Фарма 40 акрова доброї і рівної землі, кілька акрів ліса, фарма обсіна і обсаджена. Дім гарний на 6 великих кімнат, велика цементована дом стодола на худобу з і на збіже. Крім того дякочі, близько міста і трену, при рівній добрій дорозі. Також 2 коні, 4 корови, 8 безрог, 300 курий і всі машинерії; цілий тогорічний стак з того фармою. Ціна $3.500, вплати $1.500.
2) Фарма 180 акрова, дуже доброї і рівної землі під управу, великі ланн гарного збіжа; корми, Парабола, гарні будинки, великі, при добрій дорозі, близько міста, школи і трену. Українці сусіди, богато добрих нових машин, як тракторі, машини до жатви і до кошення, до молочення, мотор газолиновий і инші малі тульса потрібні до господарки; худоба, коні, корови, кури і інше збіже тогорічне. Всьо за ціну $12.000, вплати $5.000. Пишіть по ближші інформації до:
JOSEPH MOZYNSKI,
826 W. Broad St., Quakertown, Pa.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА".